

PORTRETE – PERSONALITĂȚI ALE ȘTIINȚEI ȘI CULTURII ROMÂNEȘTI

Prof. dr. Ioan Drăgan (1930-2010) – medicină sportivă

Prof. dr. Ioan Drăgan (1930-2010) – sports medicine

Mariana Cordun¹, Anca Ionescu²

¹Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport București

²Institutul Național de Medicină Sportivă București

S-a stins din viață Profesorul Universitar Doctor Ioan Drăgan, membru titular al Academiei de Științe Medicale.

Ne revine misiunea grea și onorantă, de a rememora prodigioasa și emblematică activitate a regretatului nostru mentor. Cuvintele sunt prea mici în fața realizărilor acestei personalități internaționale, creator și ambasador al Medicinii Sportive moderne românești, coautor al atâtor succese obținute de sportivii noștri. Toți cei care au avut șansa de a-l cunoaște au fost impresionați de omenia și modestia sa, dublate de o nebanuită capacitate de muncă, răbdare, perseverență și nu de puține ori sacrificii, toate în beneficiul învățământului medical și al sportului de performanță.

Ioan Drăgan s-a născut în București la 26 februarie 1930. A urmat cursurile Liceului Militar din Chișinău și Craiova (1940-1947) și apoi ale Facultății de Medicină Generală din cadrul Universității de Medicină și Farmacie Carol Davila din București (1947-1953).

S-a specializat în Medicină Sportivă la București (1954-1955) și München (1965).

În perioada 1963-1966 lucrează ca medic specialist la Centrul de Medicină Sportivă, iar în anul 1966 este numit director al acestei instituții, funcție pe care o deține timp de 20 de ani consecutiv, până în anul 1986. În 1967 obține gradul de medic primar în Medicină Sportivă, iar în 1972 titlul științific de doctor în Științe Medicale – specializarea Medicină Sportivă. Între anii 1954-1957 și 1983-1990 în calitate de cadru didactic asociat la actuala Universitate Națională de Educație Fizică și Sport din București susține prelegeri la disciplinele: Fiziologie, Ergofiziologie și Dirijarea antrenamentului sportiv. Participarea sa la formarea profesorilor de educație fizică și sport și a antrenorilor este vie în memoria foștilor studenți, astăzi cadre didactice valoroase.

În 1977 debutează cariera didactică la UMF Carol Davila, odată cu obținerea gradului didactic de conferențiar universitar la disciplina Medicină Sportivă. Din acest moment se lansează și în formarea și perfecționarea generației și generații de medici sportivi, cărora le transmite fără rezerve, cu dăruire și profesionalism, cunoștințe privind teoria și practica medico-sportivă pe care a transformat-o într-o adevărată artă. Activitatea desfășurată s-a concretizat în obținerea unor succese sportive de răsunet, care ne-au propulsat și menținut decenii de-a rândul în elita sportului mondial.

În 1990 revine în calitate de director la conducerea Centrului de Medicină Sportivă, bază de învățământ medical și de cercetare științifică în cadrul Academiei de Științe Medicale și a Consiliului Științei Sportului din România. Denumirea instituției se modifică în Institutul de Medicină Sportivă (1991), respectiv Institutul Național de Medicină Sportivă (1998). Profesorul Drăgan rămâne la conducerea acesteia până în anul 2001, cumulând astfel peste 30 de ani în funcția de director al prestigioasei unități medicale sportive. În 1991 devine cercetător științific principal gradul I, iar în 1992 obține gradul didactic de profesor universitar și calitatea de conducător doctorat în specialitatea Medicină Sportivă.

Realizările notabile din îndelungata sa activitate de cercetare privind fundamentarea antrenamentului sportiv la altitudine medie, refacerea în sport ca o componentă a antrenamentului sportiv, introducerea unor noi sintagme cum ar fi *antrenamentul cardiac* sau *antrenamentul metabolic*, la care se adaugă brevetarea și introducerea pe piața națională și internațională a 15 noi compuși farmaceutici, susținătoare de efort și substanțe de refacere îi aduc o binemerită recunoaștere națională și internațională, motiv pentru care este ales în anul 1995 membru

Primit la redacție: 18 mai 2010; Acceptat spre publicare: 25 mai 2010

Adresa: Academia Națională de Educație fizică și Sport, Str. Constantin Noica nr. 140, sector 6, cod 76812 București

E-mail: mariana_cordun@dr.com

titular al Academiei de Științe Medicale.

A pus bazele Agenției Naționale Antidoping și a fost timp de 10 ani președinte al *Comisiei Naționale Antidoping* (1994-2004). Era totdeauna consultat în probleme de dopaj, fiind cel mai cunoscut specialist antidoping din România.

A făcut parte din *Comisia medicală IAAF* (International Association of Athletics Federations) și din *Comitetul Medical al Federației Internaționale de Natație* (1968-2000 și 2004-2009, ultima realegere având loc în vara anului 2009 pentru încă 4 ani). I-a fost conferit titlul de *Doctor Honoris Causa al Societății de Medicină Sportivă Bohemica* și *Doctoris Honoris Causa al Academiei Purkinje, Praga* (1997). A deținut funcția de președinte al *Societății Române de Medicină Sportivă* (1990-2001) și a fost membru al *Federației Internaționale de Medicină Sportivă* (1965).

De-a lungul carierei a obținut numeroase premii și diplome, dintre care amintim doar câteva: Fellow of FIMS (1965), Premiul Academiei Române „Victor Babeș” (1981), Diploma de Onoare FIMS, Atena (1994). A fost membru WHO'S WHO in România (2002) și membru MARQUIS WHO'S WHO in MEDICINE and HEALTHCARE (2002). A primit numeroase ordine și medalii. Ultima decorație este *Crucea Serviciului Credincios clasa I*, în decembrie 2001.

Profesorul Drăgan nu va rămâne doar în amintirea noastră. Va fi o pagină vie în istoria medicinei și sportului românesc, pentru că a dobândit printr-o prodigioasă activitate publicistică și de cercetare dreptul la nemurire. Este autorul a peste 45 de monografii, peste 200 de studii prezentate în țară și străinătate, coautor la 2 monografii internaționale: *Exercițiul fizic în recuperare* (OMS, 1987) și *Enciclopedia de Medicină Sportivă* (Comitetul Olimpic Internațional, 1988).

Iată câteva titluri ale lucrărilor sale prin care a fundamentat și impus specialitatea Medicină Sportivă: *Elemente de investigație în practica medico-sportivă*, Editura Stadion, București, 1970; *Patologie sportivă*, Editura Stadion, București, 1972; *Rinichiul de efort – Teza de doctorat*, UMF București, 1972; *Medicina sportivă*, Editura Stadion, București, 1974; *Medicina nucleară în practica sportivă*, Editura Sport-Turism, București, 1977; *Antrenamentul la altitudine medie*, Editura Sport-Turism, București, 1978; *Refacerea în sport*, Editura Sport-Turism, București, 1978; *Selecția și orientarea medico-sportivă*, Editura Sport-Turism, București, 1989; *Practica medicinei sportive*, Editura Medicală, București, 1989; *Medicația efortului fizic*, Editura Medicală, București, 1993; *Masaj-Automasaj*, Editura Medicală, București, 1993, 2005; *Medicina sportivă aplicată*, Editura Medicală, București, 1994; *Echografie clinică, diagnostică și intervențională*, sub redacția Tiberiu Pop, Editura Medicală, București, 1998; *Medicina sportivă*, Editura Medicală, București, 2002.

Este coautor al lucrărilor: *Physical Activity in Prevention and Treatment*. Edited By R. Masironi, H. Denolin. Piccin / Butterworth, Padova, 1985; *The Encyclopaedia of Sports Medicine* Volume I. The Olympic Book of Sports Medicine. I.O.C. and FIMS. Edited by A. Dirix, H.G. Knuttgen, K. Tiltel. Blackwell Scientific Publications, Oxford, 1988; *Medicina nucleară în diagnosticul-clinic* sub redacția Tiberiu Pop, 1998.

Activitatea profesorului nostru rămâne emblematică. Puține școli de medicină se pot mândri cu personalități de talie internațională așa cum a fost Domnia Sa.

Profesorul Ioan Drăgan a promovat munca în echipă și a atribuit rezultatele obținute colectivului pe care l-a creat și condus în cadrul Institutului Național de Medicină Sportivă, de aceea a fost și va fi iubit și respectat de toți colaboratorii, iar actualul gol uman și profesional cu siguranță nu va putea fi umplut.

A fost apropiat de sportivi, cărora le-a insuflat în permanență dorința de autodepășire. Recomandările medicale erau totdeauna concrete, în acord cu particularitățile de ordin psihic și somatofuncțional ale fiecărui sportiv. Multe dintre ele s-au regăsit în medalii și titluri balcanice, europene, mondiale și olimpice.

Iubitor și practicant al sportului de performanță, și-a dedicat întreaga viață protejării sănătății sportivilor și promovării spiritului de fair-play prin studii, cercetări și campanii antidoping. I-a însoțit ca medic, la 12 ediții consecutive ale Jocurilor Olimpice de vară, începând cu Tokyo (1964) și a trăit alături de ei bucuria succeselor și uneori tristețea eșecurilor. Constatând declinul tot mai evident al sportului românesc a luat totdeauna atitudine, încercând să sensibilizeze conducerea statului și guvernului, diriguitorii sportului românesc de necesitatea reformării “profunde” a sportului românesc, a mișcării Olimpice din România pentru revenirea noastră în elita sportului mondial. Sublinia de fiecare dată că la baza performanței stă triumful sportiv-antrenor-medic, idee pe care a aplicat-o totdeauna și insuflat-o colaboratorilor săi.

Martor la 8 Olimpiade, Martor la a IX-a Olimpiadă, Martor la a X-a Olimpiadă – Sydney 2000, Jocurile Olimpice de vară – Atena 2004 sunt lucrări prin care ne conectează la atmosfera de întrecere sportivă, ne prezintă întâmplări și impresii din perioada participării sale directe la Jocurile Olimpice. În ultima carte, *Martor la a XII-a Olimpiadă de vară Beijing 2008*, de la Atena 2004, la Beijing 2008, presimțind parcă sfârșitul, nota “ va fi cu siguranță ultima mea lucrare de acest gen ...”.

Pe 6 martie 2010, la numai câteva zile după ce a împlinit 80 de ani, s-a stins din viață la Geneva dragul nostru Profesor Doctor Ioan Drăgan.

Cu siguranță, în activitatea noastră viitoare vor exista momente în care ne vom întreba: “oare cum ar fi procedat? ce soluție ar fi găsit?” cel care ne-a îndrumat în a fi preciși, riguroși, prompti și mai ales exigenți cu noi înșine, așa cum ne-a demonstrat cu modestie și distincție prin exemplul personal.

Profesorul Doctor Ioan Drăgan nu mai este printre noi ... a devenit acum o stea în constelația istoriei medicinei și sportului românesc.

Conducerea Institutului Național de Medicină Sportivă a făcut demersurile necesare pentru ca singura unitate de învățământ și cercetare cu acest profil din România să poarte numele celui care timp de peste 30 de ani a slujit-o cu devotament și dăruire.

Ar fi un act de dreptate, de recunoaștere și respect a personalității celui ce a fost și va rămâne Profesor Universitar Doctor Ioan Drăgan.